

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АГРОБІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Спеціальність: 201 «Агрономія»

Допускається до захисту
Зав. кафедри технологій в
рослинництві та захисту рослин
доцент _____ Панченко Т.В.
«01» листопада 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

**“ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЙНОСТІ ЗЕРНА ПШЕНИЦІ
ОЗИМОЇ ЗА ВИКОРИСТАННЯ РІЗНИХ АГРОТЕХНІЧНИХ
ПРИЙОМІВ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ”**

Виконав Лиценко Антон Андрійович _____

Керівник професор Центило Л.В. _____

Я, Лиценко Антон Андрійович, засвідчую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква – 2024 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Агробіотехнологічний факультет
Спеціальність: 201 «Агрономія»

Затверджую
Гарант ОП «201» «Агрономія»
_____, професор Грабовський М.Б.
«01» _____ листопада _____ 2024 р.

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу здобувача
Лиценка Антона Андрійовича
Тема: “ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЙНОСТІ ЗЕРНА ПШЕНИЦІ
ОЗИМОЇ ЗА ВИКОРИСТАННЯ РІЗНИХ АГРОТЕХНІЧНИХ ПРИЙОМІВ В
УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ”

Затверджено наказом ректора № 48/С від 7.02.2024

Термін здачі студентом готової кваліфікаційної роботи в деканат: до «01» листопада 2024 р.

Перелік питань, що розробляються в роботі.

Вихідні дані:

- місце проведення досліджень (характеристика господарства, ґрунтово кліматичні умови);
- метеорологічні умови в роки проведення досліджень;
- матеріал та методика проведення досліджень;
- технологія вирощування культури в досліді.

У відповідності до визначеної мети роботи і відповідно для виконання поставлених завдань розробити схему досліду, підібрати відповідні методи і методики досліджень, сформулювати огляд літературних джерел з обраного напрямку досліджень, охарактеризувати погодні умови в роки досліджень, провести фенологічні спостереження за рослинами, здійснити біометричні вимірювання, обрахунки, аналіз отриманих даних, на цій основі зробити висновки, дати рекомендації виробництву, скласти список літератури, яка використана для аналізу стану вивченості цього питання, обрахувати достовірність приростів урожайності за допомогою прийнятих методик.

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Дата виконання етапу	Відмітка про виконання
Огляд літератури	до 21.10.2024	Виконано
Методична частина	до 25.10.2024	Виконано
Дослідницька частина	до 21.10.2024	Виконано
Оформлення роботи	до 25.10.2024	Виконано
Перевірка на плагіат	до 25.10.2024	Виконано
Подання на рецензування	до 31.10.2024	Виконано
Попередній розгляд на кафедрі	28.10.2024	Виконано

Керівник кваліфікаційної роботи _____ професор Центило Л.В.

Здобувач _____ Лиценко А.А.

Дата отримання завдання «20» вересня 2022 р.

РЕФЕРАТ

Лиценко А.А. “ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЙНОСТІ ЗЕРНА ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗА ВИКОРИСТАННЯ РІЗНИХ АГРОТЕХНІЧНИХ ПРИЙОМІВ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ”

Досліджено і оптимізовано складові елементи технології вирощування культури, що забезпечує формування високої продуктивності та поліпшення якісних показників отриманої продукції.

Використано теоретичні (теорії, гіпотези) та емпіричні (експерименти, наукові дослідження, спостереження, вимірювання тощо) наукові методи досліджень.

Визначено і вивчено особливості росту, розвитку та продуктивності культури залежно від елементів технології вирощування.

Зроблено висновки, що досліджувані сорти озимої пшениці Подолянка та Смуглянка дали значну прибавку урожайності за два роки, при вирощуванні їх після конюшини та гороху (1, 2 ланки сівозміни). Після соняшника (3 ланка), Подолянка та Смуглянка показали нижчу врожайність в середньому на 9,6-10,4 ц/га.

Встановлено, що економічна ефективність досліджуваних сортів істотно вище при вирощуванні після гороху та конюшини (1, 2 ланки), порівняно з використанням в якості попередника соняшника (3 ланка сівозміни). На кращих варіантах сорти забезпечили найбільшу рентабельність, 90 та 99 % відповідно.

Одержані результати можуть бути використані у виробництві будь яких господарств, що знаходяться у зоні Лісостепу України.

Кваліфікаційна робота магістра містить 57 сторінок, 12 таблиць, список використаних джерел із 26 найменувань, 2 додатків.

Ключові слова: висота рослин, густина стояння, площа листкового апарату, продуктивність фотосинтезу, урожайність, структура урожайності.

ABSTRACT

Lytsenko A.A. "FEATURES OF FORMATION OF GRAIN YIELD OF WINTER WHEAT USING DIFFERENT AGROTECHNICAL TECHNIQUES IN THE CONDITIONS OF THE FOREST STEPPE OF UKRAINE"

The components of the culture cultivation technology have been explored and optimized, which ensures the formation of high productivity and improvement of the qualitative indices of the obtained products.

Theoretical methods (theories, hypotheses) and empirical (experiments, scientific researches, observations, measurements, etc.) are used. Scientific methods of research.

The features of growth, development and productivity of culture depending on elements of cultivation technology are determined and studied.

It is concluded that the studied varieties of winter wheat Podolanka and Smoglyanka yielded a significant increase in yields in two years, when grown after clover and peas (1, 2 rows of crop rotation). After sunflower (3rd link), Podolanka and Smoglyanka showed an average yield of 9.6-10.4 centners per hectare.

It was established that the economic efficiency of the studied varieties is significantly higher when grown after peas and clover (1, 2 links), compared with the use of sunflower as a precursor (3 levels of crop rotation). The best varieties ensure the highest profitability, 90% and 99% respectively.

The obtained results can be used in the production of any farms located in the forest-steppe zone of Ukraine.

Master's qualifying work contains 57 pages, 12 tables, a list of sources used from 26 titles, 2 applications.

Key words: plant height, standing density, leaf area, productivity of photosynthesis, yield, yield structure.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Агрономічне ґрунтознавство / І.Д. Примак, В.І. Купчик, М.В. Лозінський, М.В. Войтовик, О.Б. Панченко, М.П. Косолап, В.П. Коваленко, Ю.В. Федорук, С.М. Левандовська, І.А. Панченко; За ред. І.Д. Примака. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. – 580 с.
2. Бойко П.І. Біологічна та екологічна роль сівозміни в землеробстві. – К.: Знання, 1990. – 48 с.
3. Бойко П.І. Сівозміни в сучасному землеробстві України // Вісник аграрної науки. – 1998. – № 10. – С. 15–19.
4. Гудзь В.П., Примак І.Д., Будьонний Ю.В. Землеробство. – К.: Урожай, 1996. – 384 с.
5. Десятник Л. М., Мірчук І. С. Вплив попередників, способів основного обробітку ґрунту та добрив на забур'яненість і урожайність посівів озимої пшениці у сівозмінах // Бюл. Ін-ту зернового господарства. – 1998. -№6-7. – С.34-38.
6. Землеробство: Підручник / М.С. Кравченко, Ю.А. Злобін, О.М. Царенко; За ред. М.С. Кравченка. – К.: Либідь, 2002. – 496 с.
7. Зінченко О.І., Салатенко В.Н., Білоножко М.А. Рослинництво / За ред. О.І. Зінченка. – К.: Аграрна освіта, 2001. – 591 с.
8. Лебідь Є.М., Андрусенко І.І., Побот І.А. Сівозміни при інтенсивному землеробстві. – К.: Урожай, 1992. – 224 с.
9. Лебідь Є.М., Бойко П.І. Структура посівних площ сівозмін в умовах недостатнього зволоження // Пропозиція. – 2000. – № 7. – С. 38–40.
10. Лебідь Є. М., Білогуров В. О., Суворінов О. М. Якість зерна і продуктивність озимої пшениці залежно від попередників та удобрення // Степове землеробство. – Київ: Урожай, 1991. – Вип.25. – С. 3-7.
11. Лихочвор В.В. Рослинництво. Технології вирощування сільськогосподарських культур. – Львів: НВФ “Українські технології”, 2002. – 800 с.

12. Метеорологічні небезпечні явища і несприятливі умови в землеробстві України / І.Д. Примак, І.П. Гамалій, М.П. Косолап, Г.І. Демидась, О.Б. Панченко, С.М. Левандовська, Ю.В. Федорук, І.А. Покотило, І.А. Панченко, О.А. Скриник, За ред. І.Д. Примака. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2018. – 400 с.
13. Молоцкий М.Я., Васильківський С.П., Князюк В.І. Селекція та насінництво польових культур: Практикум. – Біла церква, 2008. – 192 с.
14. Механічний обробіток ґрунту: історія, теорія, практика: / Навчальний посібник / І.Д. Примак, М.П. Косолап, О.Б. Панченко, Н.П., Л.В. Богатир, В.М. Караульна, Ю.В. Федорук, І.А. Покотило, Л.А. Правдива, Т.П. Лозінська, С.М. Левандовська, І.А. Панченко; За ред. І.Д. Примака. – Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2019. – 428 с.
15. Нестерець В. Г. Резерви підвищення врожайності та якості зерна озимої пшениці // Вісн. с-г. науки. – 1987. - №6. – С. 10-13.
16. Петриченко В. Ф., Лихочвор В. В.. Рослинництво. Технології вирощування сільськогосподарських культур: навч. посібн. -4е виправ., допов. – Львів: НВФ “Українські технології”, 2014. – 1040 с.
17. Пікуш Г. Р. Чорний пар. – Київ: Урожай, 1992. – 168 с.
18. Предко І. Г. Вплив попередників та насиченості сівозмін різними культурами на врожай та якість зерна озимої пшениці у центральній частині Лісостепу України // Вісн. с-г. науки. – 1977. - №4. – С. 8-14.
19. Лихочвор В. В., Петриченко В. Ф., Іващук П. В. Зерно- виробництво. - Львів: НВФ “Українські технології”, 2008. - 624 с.
20. Рослинництво: Підручник / С.М. Каленська, О.Я. Шевчук, М.Я. Дмитришак, О.М. Козяр, Г.І. Демидась; За редакцією О.Я. Шевчука. - К.: НАУУ, 2005, - 502 с.
21. Рослинництво. Технології вирощування сільськогосподарських культур: навч. посіб. для студ. вищ. аграр. закл. освіти I-IV рівнів акредитації/ В. В. Лихочвор, В. Ф. Петриченко, П. В. Іващук, О. В. Корнійчук ; ред. : В. В. Лихочвор, В. Ф. Петриченко . - Л. , 2010. - 1088 с.

- 22.Рубін С.С., Михайлівський А.Г., Ступаков В.П. Землеробство. –К.: Вища школа. 1980. – 463 с.
- 23.Системи технологій в рослинництві: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. I-IV рівнів акредит. / Г. М. Господаренко, В. О. Єщенко, С. П. Полторецький; за ред. Г. М. Господаренка, В. О. Єщенка. - Умань :, 2008. - 368 с.
- 24.Созінов О.О., Жемела Г.П. Якість зерна озимої пшениці. К., Урожай. 1983. – 325 с.
- 25.Технологія виробництва продукції рослинництва: Підручник / С.П. ,Танчик, М.Я. Дмитрищак, Д.М. Алімов, В.А. Мокрієнко, О.М. Миропольський, В.М. Гаврилюк; За ред.. С.П. Танчика. – К.: Видавничий Дім “Слово”, 2008. – 1000 с.
- 26.Управління якістю продукції рослинництва / За ред. М.М. Городнього. – К.: НАУ, 2001. – 243 с.